

Добросусідство

Як ви справилися із завданням?

- Що нового ви дізналися про сусідів та сусідство з літературних творів, усної народної творчості?

Обговорюємо

В історичних джерелах ми зустрінемо чимало прикладів про стосунки між сусідами. У багатьох країнах вони регулювалися правовими нормами. Так у законах Вавилонського царя Хаммурапі, який правив у 1792–1750 рр. до н. е., читаємо:

«Якщо чоловік відкрив свій арик для зрошення, але був неухважним, і вода затопила поле сусідів, то він зобов'язаний відміряти сусідам зерна стільки, скільки вони могли б зібрати із затопленої ділянки».

(Хрестоматія по історії Давнього Востока. Ч. 1. — М., 1980. — С. 158)

У документах із історії Китаю, які датуються 3 ст. до н. е., зустрічаємо положення щодо стосунків рабів із сусідами власника.

«Раб не повинен влаштовувати бійки і сперечатися із сусідами».

(Хрестоматія по історії Давнього Востока. Ч. 2. — М., 1980. — С. 202)

- Запитання**
1. Про що свідчать наведені фрагменти з історичних джерел?
  2. Чи можна стверджувати, що вищезгадані правила стояли на сторожі інтересів сусідів і сприяли добросусідству? Відповідь обґрунтуйте.

Працюємо в групах

Одна з українських народних приказок говорить: «Добрий сусід — часом ближчий за родича».

Які вони — добрі сусіди? Намалюйте на великому аркуші паперу, або на дошці малюнок. Допишіть у ньому якості, що притаманні добрим сусідам.

Добросусідство має давні традиції в Україні. Взаємоповага, поступливість були характерними для наших предків — трипільців. Деякі житла трипільці будували так, що вони мали спільну стіну, як сучасні квартири в багатоповерхових будинках. У окремих народів Кавказу, Туреччини, Ірану, де землі було мало і люди будували житло на стрімких схилах гір, дах одного будинку служив фундаментом чи підлогою для іншого. Добросусідство забезпечувалось віковими традиціями громадського життя. Сусідською громадою легше було долати життєві негаразди, протистояти природній стихії, добувати хліб насущний, боронитися від ворогів. Міцне плече і дружня підтримка доброго сусіда були запорукою безпеки й добробуту.

Обговорюємо

Вечоріло. Андрій спостерігав, як сусідські хлопці ще продовжували грати у футбол на вулиці. Вони вже добряче наганялися і втомилися. Білявий Микола після того, як забив чергового м'яча, запропонував хлопцям бігти до річки і скупатися. Всі погодилися. Андрій також пішов за ними, хоча бажання купатися у нього не було.

Через хвилин п'ять хлопчачки поскидали футболки та штани і шубовснули в прохолодну воду. «Давайте бавитись у «ловки»!» — запропонував Васько. Що тут почалося! Хлопці пірнали один за одним, наздоганяли один-одного. У цій метушні ніхто й не помітив, як Миколі стало зле. Судомо звела йому ноги і тіло пішло на дно. Він з останніх сил випірнув і тільки й встиг крикнути: «Хлоп...». Та це «хлоп...»

ніхто не почув. Надто всі перейнялися грою. Андрій, який сидів на березі, помітив, як голова Миколи пішла під воду. Він голосно крикнув: «Микола! Микола! Хлопці, де Микола?». Цей крик змусив хлопців зупинитися і подивитися навкруг себе. Вони побачили, як поруч з води виринають великі повітряні бульбашки. Кілька хлопців пірнули і нашттовхнулися на Миколіне тіло. Ще мить — і Миколина голова з'явилася на поверхні води. Хлопці не розгубилися. Вони швидко підтягнули Миколу до берега. Поклали ослаблене тіло на пісок і почали робити штучне дихання. Через декілька хвилин Микола розкрив очі. Хлопці з полегшенням зітхнули. Страх відступив.

- Запитання**
- 1. Як ви вважаєте, хто врятував Миколу у цій критичній ситуації?**
  - 2. Уявіть, що сусідського хлопчика Андрія не було б на березі. Яким би міг бути наслідок купання?**
  - 3. Чи допомагали вам сусіди в складних життєвих ситуаціях? Які це були ситуації і якою була допомога?**

Що каже право

Принципи добросусідства закріплені в Земельному Кодексі України. Цей закон регулює відносини між власниками земельних ділянок.

Із «Земельного кодексу України»

Стаття 103. Зміст добросусідства.

1. Власники та землекористувачі земельних ділянок повинні обирати такі способи використання земельних ділянок, відповідно до їх цільового призначення, при яких власникам, землекористувачам сусідніх земельних ділянок завдається найменше незручностей (затіннення, задимлення, неприємні запахи, шумове забруднення тощо).

У Декларації про принципи міжнародного права, які прийняті Організацією Об'єднаних Націй, йде мова про дотримання кожною державою таких вимог: невтручання у внутрішні справи

держави, мирне розв'язання міжнародних суперечки, незастосування сили, співробітництво, рівність тощо.

- Запитання**
- 1. Як ви думаєте, для чого правила добросусідства записані в законах? Чому принцип добросусідства використано в Земельному Кодексі України?**
  - 2. Чим ви можете пояснити той факт, що в міжнародних правових документах передбачені принципи добросусідства?**

Працюємо в групах

Об'єднайтеся у чотири групи. Складіть власний «кодекс» добросусідства. Одна група — для сусідів по парті, друга — для сусідів у багатоквартирному будинку, третя — для сусідів-держав, четверта — для сусідів, які мешкають поряд у приватних будинках.

Нехай кожна із груп презентує результати роботи однокласникам.

Домашнє завдання **Хто з нас не бажає мати поруч гарних і надійних сусідів?**

Але ж ми також для когось є і завжди будемо сусідами.

А які ми сусіди? Намалюйте емблему, яка була б вашою візитівкою і вказувала на те, який ви сусід.

Для емблеми (круглої, овальної, прямокутної або ромбоподібної) можете використати різні знаки-символи.

Наприклад, замок — мої двері для сусідів закриті; усміхнене сонечко — завжди радий сусідам; потиски рук — для сусідів я друг; на губах замок — вмю берегти таємниці і т. д.

Наші враження

Чому добросусідство є основою життя будь-якого населеного пункту, країн і загалом усіх мешканців нашої планети?